

Test Booklet Code & Serial No.

प्रश्नपत्रिका कोड व क्रमांक

Paper-II
SANSKRIT

A

Signature and Name of Invigilator

Seat No.

--	--	--	--	--	--	--	--

1. (Signature)

(In figures as in Admit Card)

(Name)

Seat No.

(In words)

2. (Signature)

(Name)

OMR Sheet No.

--	--	--	--	--	--	--	--

(To be filled by the Candidate)

SEP - 04221

Time Allowed : 2 Hours]

[Maximum Marks : 200

Number of Pages in this Booklet : 16

Number of Questions in this Booklet : 100

Instructions for the Candidates

- Write your Seat No. and OMR Sheet No. in the space provided on the top of this page.
- This paper consists of **100** objective type questions. Each question will carry *two* marks. *All* questions of Paper II will be compulsory. At the commencement of examination, the question booklet will be given to the student. In the first 5 minutes, you are requested to open the booklet and compulsorily examine it as follows :
 - To have access to the Question Booklet, tear off the paper seal on the edge of this cover page. Do not accept a booklet without sticker-seal or open booklet.
 - Tally the number of pages and number of questions in the booklet with the information printed on the cover page. Faulty booklets due to missing pages/questions or questions repeated or not in serial order or any other discrepancy should not be accepted and correct booklet should be obtained from the invigilator within the period of 5 minutes. Afterwards, neither the Question Booklet will be replaced nor any extra time will be given. The same may please be noted.
 - After this verification is over, the OMR Sheet Number should be entered on this Test Booklet.
- Each question has four alternative responses marked (A), (B), (C) and (D). You have to darken the circle as indicated below on the correct response against each item.
Example : where (C) is the correct response.

(A)	(B)	(C)	(D)
------------	------------	------------	------------
- Your responses to the items are to be indicated in the **OMR Sheet given inside the Booklet only**. If you mark at any place other than in the circle in the OMR Sheet, it will not be evaluated.
- Read instructions given inside carefully.
- Rough Work is to be done at the end of this booklet.
- If you write your Name, Seat Number, Phone Number or put any mark on any part of the OMR Sheet, except for the space allotted for the relevant entries, which may disclose your identity, or use abusive language or employ any other unfair means, you will render yourself liable to disqualification.
- You have to return original OMR Sheet to the invigilator at the end of the examination compulsorily and must not carry it with you outside the Examination Hall. You are, however, allowed to carry the Test Booklet and duplicate copy of OMR Sheet on conclusion of examination.
- Use only Blue/Black Ball point pen.
- Use of any calculator or log table, etc., is prohibited.
- There is no negative marking for incorrect answers.

विद्यार्थ्यासाठी महत्वाच्या सूचना

- परिक्षार्थीनी आपला आसन क्रमांक या पृष्ठावरील वरच्या कोपऱ्यात लिहावा. तसेच आपणास दिलेल्या उत्तरपत्रिकेचा क्रमांक त्याखाली लिहावा.
- सदर प्रश्नपत्रिकेत **100** बहुपर्यायी प्रश्न आहेत. प्रत्येक प्रश्नास **दोन** गुण आहेत. या प्रश्नपत्रिकेतील **सर्व** प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.
- परीक्षा सुरू झाल्यावर विद्यार्थ्याला प्रश्नपत्रिका दिली जाईल. सुरुवातीच्या 5 मिनीटांमध्ये आपण सदर प्रश्नपत्रिका उघडून खालील बाबी अवश्य तपासून पहाव्यात.
 - प्रश्नपत्रिका उघडण्यासाठी प्रश्नपत्रिकेवर लावलेले सील उघडावे. सील नसलेली किंवा सील उघडलेली प्रश्नपत्रिका स्विकारू नये.
 - पहिल्या पृष्ठावर नमूद केल्याप्रमाणे प्रश्नपत्रिकेची एकूण पृष्ठे तसेच प्रश्नपत्रिकेतील एकूण प्रश्नांची संख्या पडताळून पहावी. पृष्ठे कमी असलेली/कमी प्रश्न असलेली/प्रश्नांचा चुकीचा क्रम असलेली किंवा इतर त्रुटी असलेली सदोष प्रश्नपत्रिका सुरुवातीच्या 5 मिनिटातच पर्यवेक्षकाला परत देऊन दुसरी प्रश्नपत्रिका मागवून घ्यावी. त्यानंतर प्रश्नपत्रिका बदलून मिळणार नाही तसेच वेळही वाढवून मिळणार नाही याची कृपया विद्यार्थ्यांनी नोंद घ्यावी.
 - वरीलप्रमाणे सर्व पडताळून पाहिल्यानंतरच प्रश्नपत्रिकेवर ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिकेचा नंबर लिहावा.
- प्रत्येक प्रश्नासाठी (A), (B), (C) आणि (D) अशी चार विकल्प उत्तरे दिली आहेत. त्यातील योग्य उत्तराचा रकाना खाली दर्शविल्याप्रमाणे ठळकपणे काळा/निळा करावा.
उदा. : जर (C) हे योग्य उत्तर असेल तर.

(A)	(B)	(C)	(D)
------------	------------	------------	------------
- या प्रश्नपत्रिकेतील प्रश्नांची उत्तरे ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिकेतच दर्शवावीत. इतर ठिकाणी लिहिलेली उत्तरे तपासली जाणार नाहीत.
- आत दिलेल्या सूचना काळजीपूर्वक वाचाव्यात.
- प्रश्नपत्रिकेच्या शेवटी जोडलेल्या कोन्या पानावरच कच्चे काम करावे.
- जर आपण ओ.एम.आर. वर नमूद केलेल्या ठिकाणा व्यतिरिक्त इतर कोठेही नाव, आसन क्रमांक, फोन नंबर किंवा ओळख पटेल अशी कोणतीही खूण केलेली आढळून आल्यास अथवा असभ्य भाषेचा वापर किंवा इतर गैरमार्गाचा अवलंब केल्यास विद्यार्थ्याला परीक्षेस अपात्र ठरविण्यात येईल.
- परीक्षा संपल्यानंतर विद्यार्थ्याने मूळ ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिका पर्यवेक्षकांकडे परत करणे आवश्यक आहे. तथापि, प्रश्नपत्रिका व ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिकेची द्वितीय प्रत आपल्याबरोबर नेण्यास विद्यार्थ्यांना परवानगी आहे.
- फक्त निळ्या किंवा काळ्या बॉल पेनचाच वापर करावा.
- कॅलक्युलेटर किंवा लॉग टेबल वापरण्यास परवानगी नाही.
- चुकीच्या उत्तरासाठी गुण कपात केली जाणार नाही.

SEP - 04221/II—A

Sanskrit

Paper II

संस्कृत

प्रश्नपत्रिका II

Time Allowed : 120 Minutes]

[Maximum Marks : 200

Note : This Paper contains **Hundred (100)** multiple choice questions. Each question carrying **Two (2)** marks. Attempt *All* questions.

सूचना : या प्रश्नपत्रिकेत एकूण शंभर (100) बहुपर्यायी प्रश्न दिलेले आहेत. प्रत्येक प्रश्नाला दोन (2) गुण आहेत. सर्व प्रश्न सोडवा.

1. अग्नेः स्थानम् ? (A) द्यौः (B) पृथिवी (C) अन्तरिक्षम् (D) आकाशः	5. अधोनिर्दिष्टेषु समीचीनं युग्मपर्यायं विचिनुत : (a) सक्तुमिव तितश्ना पुनन्तः (p) अग्निसूक्तम् (b) कनिक्रदत् वृषभो जीरदानुः (q) शिवसंकल्पसूक्तम् (c) वर्धमानं स्वे दमे (r) ज्ञानसूक्तम् (d) यज्जाग्रतो दूरमुदेति उग्रम् (s) पर्जन्यसूक्तम् (A) ap bq cr ds (B) as bp cq dr (C) aq br cs dp (D) ar bs cp dq
2. नासदीयसूक्तस्य ऋषिरस्ति : (A) प्रजापतिः परमेष्ठी (B) गृत्समदः (C) अत्रिः (D) नारायणः	6. अधस्तनेषु युग्मपर्यायेषु समीचीनं विचिनुत : (a) गोपथब्राह्मणम् (p) ऋग्वेदस्य (b) शतपथब्राह्मणम् (q) अथर्ववेदस्य (c) शांखायनब्राह्मणम् (r) सामवेदस्य (d) पञ्चविंशब्राह्मणम् (s) यजुर्वेदस्य (A) aq bs cp dr (B) ap bq cr ds (C) ar bp cs dq (D) as br cq dp
3. पुरुषसूक्ते मनसः कस्य उत्पत्तिरुक्ता ? (A) इन्द्रस्य (B) वरुणस्य (C) चन्द्रमसः (D) अग्नेः	
4. अधोनिर्दिष्टेषु इदं संवादसूक्तं नास्ति । (A) पुरुरवस्-उर्वशी (B) मित्रावरुणा (C) यम-यमी (D) सरमा-पणि	

7. अधोनिर्दिष्टेषु सत्यासत्यपर्यायेषु समीचीनं विचिनुत :
- (a) ईळ्यः इति ऋग्वेदे समीचीनं रूपम्।
 (b) पूर्वोभिः इति रूपम् ऋग्वेदे प्रायः दृश्यते।
 (c) 'व्योमन्' इति सप्तम्याः रूपम् अभिजात-
 वाङ्मयेऽपि दृश्यते।
 (d) 'इद्राग्नी इति' अनयोः शब्दयोः उचितं
 सन्धिरूपम्।
- (A) सत्यम् सत्यम् असत्यम् असत्यम्
 (B) सत्यम् असत्यम् सत्यम् असत्यम्
 (C) सत्यम् सत्यम् सत्यम् सत्यम्
 (D) असत्यम् सत्यम् असत्यम् असत्यम्
8. अथर्ववेदेन सम्बद्धमस्ति :
- (A) कात्यायनश्रौतसूत्रम्
 (B) आश्वलायनश्रौतसूत्रम्
 (C) वैतानश्रौतसूत्रम्
 (D) जैमिनीयश्रौतसूत्रम्
9. अथर्ववेदे कति सूक्तानि सन्ति ?
- (A) 430
 (B) 1028
 (C) 730
 (D) 1500
10. दशतयीति शब्देन व्यपदिश्यते :
- (A) यजुर्वेदः
 (B) ऋग्वेदः
 (C) सामवेदः
 (D) अथर्ववेदः
11. ज्योतिषशास्त्रमाश्रित्य ऋग्वेदस्य कालनिर्णयः केन
 विदुषा कृतः ?
- (A) मैक्समूलरः
 (B) विण्टरनिट्ज्
 (C) तिलकः
 (D) वेबरः
12. अप्सु किं प्रतिष्ठितम् इति तैत्तिरीयोपनिषदि
 निर्दिष्टम् ?
- (A) मतिः
 (B) स्थितिः
 (C) ज्योतिः
 (D) गतिः
13. कठोपनिषदि आरम्भे कां विद्यां यमः नचिकेतसे
 प्रादात्।
- (A) अग्निविद्याम्
 (B) शाण्डिल्यविद्याम्
 (C) वैष्णवीविद्याम्
 (D) भागवतविद्याम्
14. याज्ञवल्क्यस्य भार्ययोः नामधेये के ?
- (A) गार्गी-मैत्रेयी
 (B) कात्यायनी-मैत्रेयी
 (C) गार्गी-कात्यायनी
 (D) गार्गी-मैत्रायणी

15. रिक्तस्थानं पूरयत :
तत्ते पदं सङ्ग्रहेण ब्रवीमि इति।
(A) अथ
(B) श्रीः
(C) ओम्
(D) नमः
16. 'अन्नं न निन्द्यात्। तद् व्रतम्।' इतीदं वाक्यं कस्याम् उपनिषदि ?
(A) केनोपनिषदि
(B) कठोपनिषदि
(C) ईशोपनिषदि
(D) तैत्तिरीयोपनिषदि
17. अधोनिर्दिष्टवाक्यानां सत्यासत्यपर्यायेषु समीचीनं विचिनुत :
(a) 'षड्भावविकारा भवन्ति' इति शाकटायनः।
(b) न निर्बद्धा उपसर्गा अर्थान्निराहुः इति वार्ष्पायणिः।
(c) उच्चावचा पदार्था भवन्तीति गार्ग्यः।
(d) सर्वाणि नामानि न आख्यातजानि इति केचन वैयाकरणाः।
(A) सत्यम् सत्यम् सत्यम् सत्यम्
(B) असत्यम् असत्यम् सत्यम् सत्यम्
(C) असत्यम् सत्यम् असत्यम् सत्यम्
(D) सत्यम् असत्यम् सत्यम् असत्यम्
18. वेदाङ्गेषु शुल्बसूत्रं केन सम्बद्धमस्ति ?
(A) कल्पसूत्रेण
(B) शिक्षया
(C) व्याकरणेन
(D) निरुक्तेन
19. असङ्गतं दूरीकुरुत
(A) ऐतिहासिकाः
(B) नैरुक्ताः
(C) याज्ञिकाः
(D) साहित्यिकाः
20. 'अनर्थका हि मन्त्राः' इति कस्य आचार्यस्य मतम् ?
(A) कौत्सस्य
(B) यास्कस्य
(C) शाकटायनस्य
(D) औदुम्बरायणस्य
21. 'षड्भावविकारा भवन्ति' इति
(A) शाकटायनः
(B) वार्ष्पायणिः
(C) यास्कः
(D) कौत्सः
22. 'त्रिष्टुभ्' छन्दसि प्रतिपादं अक्षरसंख्या वर्तते
(A) एकादश
(B) अष्टौ
(C) द्वादश
(D) पञ्चदश
23. अधोनिर्दिष्टेषु असंगतं दूरीकुरुत।
(A) तत्पुरुषः
(B) कर्मधारयः
(C) द्विगुः
(D) द्वन्द्वः

24. अधोनिर्दिष्टवाक्येषु समीचीनं सत्यासत्यपर्यायं विचिनुत :

- (a) व्याकरणं छन्दसां प्रथममङ्गम्।
 (b) साधवः सिद्धाः शब्दाः धर्मसाधनम्।
 (c) शब्दतत्त्वमनादिनिधनं तथा चाक्षरं न विद्यते।
 (d) लोके शब्दानुगमादृते प्रत्ययो विद्यते।
 (A) सत्यम् असत्यम् असत्यम् असत्यम्
 (B) असत्यम् सत्यम् असत्यम् सत्यम्
 (C) सत्यम् सत्यम् असत्यम् सत्यम्
 (D) सत्यम् सत्यम् असत्यम् असत्यम्

25. 'सवर्ण' इति संज्ञा केन सूत्रेण विधीयते ?

- (A) अणुदित्सवर्णस्य चाप्रत्ययः।
 (B) तुल्यास्यप्रयत्नं सवर्णम्।
 (C) झरो झरि सवर्णे।
 (D) अकः सवर्णे दीर्घः।

26. सत्यासत्यपर्यायेषु उचितं विचिनुत :

- (a) चिनीभाषा प्रत्ययघटिता श्लिष्टा भाषा अस्ति।
 (b) उर्दूभाषा युरोभारतीयभाषापरिवारे समावेशम् अर्हति।
 (c) तुर्कीभाषा योगात्मकभाषासमूहे समाविष्टा।
 (d) ब्राहुईभाषा द्रविडभाषापरिवारे समाविष्टा।
 (A) असत्यम् सत्यम् असत्यम् सत्यम्
 (B) सत्यम् असत्यम् सत्यम् असत्यम्
 (C) असत्यम् सत्यम् सत्यम् सत्यम्
 (D) सत्यम् असत्यम् असत्यम् असत्यम्

27. उचितं युग्मपर्यायं विचिनुत :

- (a) वह्यम् (p) गुरुनाम
 (b) अजर्यम् (q) करणम्
 (c) अनुद्यम् (r) संगतम्
 (d) अवद्यम् (s) पापम्
 (A) aq br cs dp
 (B) aq br cp ds
 (C) ap bq cr ds
 (D) ar bq cp ds

28. रिक्तस्थानं पूरयत :

यवनानां लिपिः।

- (A) यवनी
 (B) यवना
 (C) यवनानी
 (D) यावनी

29. अधोनिर्दिष्टेषु समीचीनं युग्मपर्यायं विचिनुत :

- (a) अपपरी वर्जने (p) कर्मणि
 (b) आधारः (q) कर्मप्रवचनीयौ
 (c) उभयप्राप्तौ (r) कर्म
 (d) क्रुधदुहोरुपसृष्टयोः (s) अधिकरणम्
 (A) ap br cs dq
 (B) ar bq cs dp
 (C) aq bs cp dr
 (D) as bp cq dr

30. अधोनिर्दिष्टेषु युग्मपर्यायेषु समीचीनं विचिनुत :

(a) आशिषि	(p) लट्
(b) कर्तरि	(q) लृलुटोः
(c) वर्तमाने	(r) शप्
(d) स्यतासी	(s) लिङ्लोटौ
(A) as br cp dq	
(B) ar bq cs dp	
(C) aq bs cr dp	
(D) ap bq cs dr	

31. अधोनिर्दिष्टानां सत्यासत्यपर्यायेषु समीचीनं विचिनुत :

- (a) इवेति भाषायां च अन्वध्यायं च।
 (b) सीमिति केवलं पदपूरणः।
 (c) नेति प्रतिषेधार्थीयो भाषायाम् उभय-
 मन्वाध्यायम्।
 (d) मेति प्रतिषेधे नैव युज्यते।
 (A) सत्यम् सत्यम् सत्यम् असत्यम्
 (B) सत्यम् असत्यम् सत्यम् असत्यम्
 (C) असत्यम् सत्यम् असत्यम् असत्यम्
 (D) असत्यम् असत्यम् सत्यम् असत्यम्

32. 'सन्थाली' भाषा भारते विद्यमानेन केन भाषा परिवारेण सम्बद्धा भाषा वर्तते ?

- (A) आर्येण
 (B) द्रविडेन
 (C) तिब्बत-बर्मी इत्यनेन
 (D) एस्ट्रो-एशियाटिक इत्यनेन

33. रिक्तस्थानं पूरयत।

भाषा नाम।

- (A) सर्वप्राणिसाधारणा
 (B) सर्वमानवसाधारणा
 (C) कतिपयमानवविशिष्टा
 (D) कतिपयविद्वद्विशिष्टा

34. योग्यम् उत्तरं विचिनुत :

प्राचीनास्तु किं लिङ्गमनुमितिकरणमिति वदन्ति ?

- (A) व्याप्यत्वेन ज्ञायमानम्
 (B) व्यापकत्वेन ज्ञायमानम्
 (C) व्याप्यत्वेनाज्ञायमानम्
 (D) व्यापकत्वेनाज्ञायमानम्

35. पञ्चमः हेत्वाभासः कः ?

- (A) विरुद्धः
 (B) असिद्धः
 (C) कालात्ययापदिष्टः
 (D) अनैकान्तः

36. रिक्तस्थानं पूरयत।

शक्तस्य शक्यकरणात् कारणभावाच्च
 कार्यम्।

- (A) असत्
 (B) सदसत्
 (C) नासत्सत्
 (D) सत्

37. विष्णोऽव इत्यत्र सन्धिर्वतते :

- (A) पररूपमेकादेशः
(B) पूर्वरूपमेकादेशः
(C) गुणसन्धिः
(D) पररूपम्

38. रिक्तस्थानं पूरयत :

ते बौद्धाः चतुर्विधया भावनया
कथयन्ति ।

- (A) बौद्धत्वम्
(B) कैवल्यम्
(C) परमपुरुषार्थम्
(D) अर्हत्वम्

39. योग्यं युग्मपर्यायं विचिनुत :

- (a) जैनदर्शने रत्नानि (p) द्विविधाः
(b) स्याद्वादतत्त्वानि (q) त्रीणि
(c) जैनदर्शने सम्यग्ज्ञानम् (r) सप्त
(d) जैनदर्शने जीवाः (s) पञ्चविधम्
(A) as bp cr dq
(B) aq br cs dp
(C) ar bq cp dr
(D) ap bs cq ds

40. उचितं युग्मपर्यायं विचिनुत :

- (a) ज्ञानेन्द्रियाणि (p) रजोशजानि
(b) वायवः (q) सात्त्विकांशजानि
(c) कर्मेन्द्रियाणि (r) द्विविधः
(d) समाधिः (s) पञ्च
(A) ap bq cr ds
(B) aq bs cp dr
(C) as br cq dp
(D) ar bp cs dq

41. योग्यं युग्मपर्यायं विचिनुत :

- (a) अभ्यासः (p) ईश्वरः
(b) बन्धनानि (q) यमः
(c) वाच्यः (r) त्रीणि
(d) अपरिग्रहः (s) दृढभूमिः
(A) aq bp cs dr
(B) as br cp dq
(C) ap bq cr ds
(D) ar bs cq dp

42. पातञ्जलयोगसूत्रे विरामाभ्यासपूर्वः संस्कारविशेषः
कः ?

- (A) सम्प्रज्ञातसमाधिः
(B) सानन्दसमाधिः
(C) असम्प्रज्ञातसमाधिः
(D) सवितर्कसमाधिः

43. रिक्तस्थानं पूरयत :
क्लेशकर्मविपाकाशयैरपरामृष्टः पुरुषविशेषः।
(A) देवः
(B) ब्रह्मा
(C) ईश्वरः
(D) नारायणः
44. रिक्तस्थानं पूरयत :
पातञ्जलयोगसूत्रे चित्तभूमयः
निर्दिष्टाः।
(A) तिस्रः
(B) पञ्च
(C) सप्त
(D) नव
45. रिक्तस्थानं पूरयत :
द्विधा विधाय चैकेकं प्रथमं पुनः।
(A) त्रिधा
(B) सप्तधा
(C) पञ्चधा
(D) चतुर्धा
46. वेदान्तसारग्रन्थस्य कर्ता कः ?
(A) सदानन्दयतीन्द्रः
(B) अद्वयानन्दः
(C) शङ्कराचार्यः
(D) कालिदासः
47. “अथातो धर्मजिज्ञासा” इत्यस्मिन् सूत्रे ‘अतः’
शब्दः किं ब्रूते ?
(A) दृष्टार्थम्
(B) अदृष्टार्थम्
(C) दृष्टादृष्टार्थम्
(D) अज्ञानम्
48. अनैकान्तिकभेदस्य असाधारणस्य उदाहरणं
किम् ?
(A) शब्दोऽनित्यः शब्दत्वात्
(B) शब्दोऽनित्यः गुणत्वात्
(C) शब्दोऽनित्यः द्रव्यत्वात्
(D) शब्दोऽनित्यः कार्यत्वात्
49. अधोनिर्दिष्टेषु सत्यासत्यपर्यायेषु योग्यं विचिनुत :
उत्पत्तिविधिर्नाम —
(a) अङ्गाङ्गिभावबोधकः
(b) प्रयोगप्राशुभावबोधकः
(c) प्रयोगसमवेतार्थबोधकः
(d) कर्मस्वरूपमात्रबोधकः
(A) सत्यम् सत्यम् असत्यम् असत्यम्
(B) असत्यम् असत्यम् सत्यम् असत्यम्
(C) असत्यम् सत्यम् असत्यम् असत्यम्
(D) असत्यम् असत्यम् असत्यम् सत्यम्
50. अनैकान्तिकः कतिविधः ?
(A) द्विविधः
(B) त्रिविधः
(C) चतुर्विधः
(D) पञ्चविधः

51. उचितं युग्मपर्यायं विचिनुत :

(a) काम्यानि	(p) जातेष्ट्यादीनि
(b) नैमित्तिकानि	(q) शाण्डिल्यविद्यादीनि
(c) प्रायश्चित्तानि	(r) ज्योतिष्टोमादीनि
(d) उपासनानि	(s) चान्द्रायणादीनि
- (A) *ar bp cs dq*
 (B) *ap bq cr ds*
 (C) *as br cq dp*
 (D) *aq bs cp dr*

52. अधोनिर्दिष्टेषु युग्मपर्यायेषु योग्यं विचिनुत :

(a) अनैकान्तिकत्वम्	(p) साध्याभावव्याप्यवान्
(b) सत्प्रतिपक्षः	(q) साधारणाद्यन्यतमत्वम्
(c) असिद्धिः	(r) साध्यव्यापकीभूताभावप्रतियोगी
(d) विरुद्धः	(s) आश्रयसिद्ध्याद्यन्यतमत्वम्
- (A) *aq bp cs dr*
 (B) *ap bq cr ds*
 (C) *ar bs cp dq*
 (D) *as br cq dp*

53. काव्यशास्त्रस्य विषयचर्चा प्राप्यते :

- (A) विष्णुपुराणे
 (B) अग्निपुराणे
 (C) वायुपुराणे
 (D) गरुडपुराणे

54. अधोलिखितेषु किं पुराणम् अष्टादश महापुराणेषु न गण्यते।

- (A) विष्णुधर्मोत्तरम्
 (B) भागवतम्
 (C) कूर्मम्
 (D) मत्स्यम्

55. 'आदिपुराणम्' इति नाम्ना प्रसिद्धं पुराणं वर्तते :

- (A) अग्निपुराणम्
 (B) ब्रह्मपुराणम्
 (C) मत्स्यपुराणम्
 (D) लिङ्गपुराणम्

56. "प्रियेषु सौभाग्यफला हि चारुता" कस्य छन्दसः दृष्टान्तोऽयम् ?

- (A) शालिन्याः
 (B) मालिन्याः
 (C) वंशस्थस्य
 (D) शिखरिण्याः

57. 'अग्निष्टोमः' इत्यस्मिन् शब्दे 'स्तोम' इति शब्दः

- (A) सोमवाचकः
 (B) मत्वर्थीयः
 (C) आहुतिवाचकः
 (D) स्तुत्यर्थः

58. अधोनिर्दिष्टानां युग्मपर्यायेषु समीचीनं विचिनुत :

(a) सूतः	(p) वैष्णवम्
(b) व्यासः	(q) पुराणसंस्कर्ता
(c) अग्निपुराणम्	(r) अष्टादशपुराणान्तर्भूतम्
(d) गरुडपुराणम्	(s) संकरजः
- (A) *as bq cr dp*
 (B) *ap br cq ds*
 (C) *aq bp cs dr*
 (D) *ar bs cp dq*

59. अधस्तनेषु महाभारताधारितं महाकाव्यं किम् ?

- (A) शिशुपालवधम्
 (B) रघुवंशम्
 (C) बुद्धचरितम्
 (D) शिवराज्योदयम्

60. अधस्तनेषु रामायणाधारितं नाटकं किम् ?

- (A) प्रतिमा
 (B) मालविकाग्निमित्रम्
 (C) चारुदत्तम्
 (D) दूतवाक्यम्

61. रामायणस्य प्रथमं काण्डं किम् ?

- (A) बालकाण्डम्
 (B) सुन्दरकाण्डम्
 (C) अयोध्याकाण्डम्
 (D) किष्किन्धाकाण्डम्

62. रामायणस्य कस्मिन् काण्डे प्रक्षिप्तांशाः इति मन्यन्ते विद्वांसः :

- (A) बालकाण्डे
 (B) अयोध्याकाण्डे
 (C) किष्किन्धाकाण्डे
 (D) सुन्दरकाण्डे

63. महाभारतमादृत्य केन कविना 'भारतमञ्जरी' इति काव्यं लिखितम् ?

- (A) मम्मटेन
 (B) श्रीहर्षेण
 (C) क्षेमेन्द्रेण
 (D) भोजेन

64. मनुस्मृतौ निर्दिष्ट रीत्या बुधाः दण्डं कं विदुः ?

- (A) अर्थम्
 (B) कामम्
 (C) धर्मम्
 (D) मोक्षम्

65. मनुस्मृत्यनुसारम् आपदर्थं किं रक्षेत् ?

- (A) धर्मम्
 (B) धनम्
 (C) धैर्यम्
 (D) नीतिम्

66. याज्ञवल्क्यस्मृतौ दायविभागे पत्न्याः अंशः कियान् ?

- (A) विषमांशः
 (B) समानांशः
 (C) अधिकांशः
 (D) कनिष्ठांशः

67. याज्ञवल्क्यस्मृत्यानुसारं कानीनः कः ?

- (A) कुलीनः
- (B) पुत्रकः
- (C) कन्यकाजातः
- (D) प्रपौत्रः

68. कौटिलीयार्थशास्त्रानुसारं राजत्वं कथं विद्यते ?

- (A) सुहृत्साध्यम्
- (B) सहायसाध्यम्
- (C) मित्रसाध्यम्
- (D) सर्वसाध्यम्

69. 'क्रिया हि द्रव्यं विनयति नाद्रव्यम्' इतीदं वाक्यं कस्मिन् ग्रन्थे विद्यते ?

- (A) मनुस्मृतौ
- (B) याज्ञवल्क्यस्मृतौ
- (C) कामन्दकीयनीतिसारे
- (D) कौटिलीयार्थशास्त्रे

70. 'अभिज्ञानशाकुन्तलम्' इति नाटकस्य मङ्गला-चरणे स्तुतिरस्ति :

- (A) शिवस्य
- (B) कृष्णस्य
- (C) रामस्य
- (D) विष्णोः

71. कादम्बरीकथानुसारेण शूद्रकः स्वे पूर्वजन्मनि आसीत् :

- (A) तारापीडः
- (B) पुण्डरीकः
- (C) चन्द्रापीडः
- (D) वैशम्पायनः

72. अधोनिर्दिष्टेषु सत्यासत्यपर्यायेषु योग्यं विचिनुत :

- (a) 'भवानि' इति लोटुत्तमस्य रूपम्।
- (b) 'रामेषु' इत्यत्र मूर्धन्यादेशो वर्तते।
- (c) 'जघास' इति लृङ्लकारस्य रूपम्।
- (d) 'पिपठिषति' इति यङन्तस्य रूपम्।

- (A) सत्यम् सत्यम् असत्यम् असत्यम्
- (B) असत्यम् सत्यम् सत्यम् असत्यम्
- (C) सत्यम् असत्यम् असत्यम् सत्यम्
- (D) असत्यम् असत्यम् सत्यम् सत्यम्

73. तितीर्षुर्दुस्तरं मोहादुडुपेनास्मि सागरम्। इत्युक्तिः कस्मिन् काव्ये वर्तते ?

- (A) रामायणे
- (B) रघुवंशे
- (C) कुमारसंभवे
- (D) महाभारते

74. वेणीसंहारनाटकस्याधारस्थानं किम् ?

- (A) रामायणम्
- (B) महाभारतम्
- (C) अथर्ववेदः
- (D) पुराणम्

75. अधस्तनेषु भाणस्योदाहरणं किम् ?

- (A) अमृतमन्थनम्
- (B) धूर्तविटसंवादः
- (C) त्रिपुरदाहः
- (D) भगवदज्जुकीयम्

76. नैषधीयचरितानुसारं नलराजस्य रसनाग्रनर्तकी का अस्ति ?
 (A) विद्या
 (B) अविद्या
 (C) कथा
 (D) शिखा
77. नैषधीयचरितानुसारम्, 'अनेन भैमीं घटयिष्यतः' इत्यनेन कस्य इच्छा सूचिता ?
 (A) ईश्वरस्य
 (B) विधातुः
 (C) दमयन्त्याः
 (D) नलस्य
78. शिशुपालवध काव्यानुसारं कः 'क्रमादमुं नारद इत्यबोधि' :
 (A) कृष्णः
 (B) रामः
 (C) नारदः
 (D) शिशुपालः
79. अधोलिखितेषु सत्यासत्यपर्यायेषु योग्यं विचिनुत :
 (a) उपेन्द्रवज्रा द्वितीये लघौ सा।
 (b) वसन्ततिलका तभजा जगौ गः।
 (c) ननमयययुतेयं मालिनी भोगिलोकैः।
 (d) वदन्ति वंशस्थविलं जगौ जरौ।
 (A) असत्यम् सत्यम् सत्यम् असत्यम्
 (B) सत्यम् असत्यम् असत्यम् सत्यम्
 (C) असत्यम् असत्यम् असत्यम् सत्यम्
 (D) सत्यम् असत्यम् असत्यम् असत्यम्
80. 'शब्दबोध्यो व्यनक्त्यर्थः शब्दोऽप्यर्थान्तराश्रयः' इति उक्तमस्ति :
 (A) विश्वनाथेन
 (B) मम्मटेन
 (C) कुन्तकेन
 (D) जगन्नाथेन
81. 'न्यक्कारो ह्ययमेव मे यदरयः' इत्यस्मिन् पद्यांशे कीदृशो विधेयाविमर्श-दोषोऽस्ति ?
 (A) पदगतः
 (B) पदांशगतः
 (C) वाक्यगतः
 (D) रसगतः
82. रघुवंशे राज्ञः दिलीपस्य पत्नी सुदक्षिणा आसीत् :
 (A) मगधवंशजा
 (B) कैकयवंशजा
 (C) दक्षवंशजा
 (D) कुरुवंशजा
83. सर्वालङ्कारसर्वस्वमिति कस्य अलङ्कारस्य प्रसिद्धिः ?
 (A) उपमेयोपमा
 (B) रूपकम्
 (C) परिसङ्ख्या
 (D) उत्प्रेक्षा

84. 'अल्पक्लेशं मरणं दारिद्र्यमन्तकं दुःखम्' इति वाक्यं कः कं प्रति कथयति ?
 (A) विदूषकः चारुदत्तं प्रति
 (B) चारुदत्तः विदूषकं प्रति
 (C) विटः विदूषकं प्रति
 (D) शकारः विटं प्रति
85. स्वप्नवासवदत्तम् इति नाटके 'एवमनिर्ज्ञातानि दैवतान्यवधूयन्ते' इति वचनं :
 (A) वासवदत्तायाः
 (B) ब्रह्मचारिणः
 (C) यौगन्धरायणस्य
 (D) पद्मावत्याः
86. दुर्योधनस्य पत्न्याः नाम वर्तते :
 (A) दुःशला
 (B) यशोमती
 (C) तारावती
 (D) भानुमती
87. कुमारसम्भवस्य आरम्भो भवति :
 (A) शंकरस्तवनेन
 (B) विष्णुस्तवनेन
 (C) हिमालयवर्णनेन
 (D) कुमारवर्णनेन
88. 'दामोदरः' इति वास्तविकं नामासीत् :
 (A) भारवेः
 (B) शूद्रकस्य
 (C) दण्डिनः
 (D) माघस्य
89. अनुप्रासालंकाराय अनिवार्यमस्ति :
 (A) स्वरवर्णसाम्यम्
 (B) व्यञ्जनवर्णसाम्यम्
 (C) स्वरव्यञ्जनवर्णसाम्यम्
 (D) अन्वयसाम्यम्
90. 'अर्थभेदाच्छब्दभेदः' इतीदं दर्शनं यदि न स्वीक्रियते, तर्हि उच्छिद्यते :
 (A) यमकालङ्कारः
 (B) श्लेषालङ्कारः
 (C) अभिधामूला व्यञ्जना
 (D) अनन्वयालङ्कारः
91. मम्मटसम्मत-षड्विधलक्षणायां नास्ति :
 (A) शुद्धा
 (B) साध्यवसाना
 (C) साक्षात्संकेतिता
 (D) सारोपा
92. वीररसे का वृत्तिरालम्ब्यते ?
 (A) कैशिकी
 (B) सात्वती
 (C) आरमटी
 (D) भारती
93. भरतेन नाट्ये कति रसाः उक्ताः ?
 (A) अष्टौ
 (B) नव
 (C) दश
 (D) त्रयोदश

94. अद्भुतरसस्य स्थायिभावः कः ?

- (A) हासः
- (B) विस्मयः
- (C) आश्चर्यः
- (D) उत्साहः

95. अधस्तनवाक्यानां सत्यासत्यपर्यायेषु योग्यं विचिनुत :

- (a) संकेतितः चतुर्भेदः।
- (b) तात्पर्यार्थोऽपि केषुचित्।
- (c) वाक्यं भावात्मकं काव्यम्।
- (d) काव्यस्यात्मा ध्वनिः।
- (A) सत्यम् असत्यम् असत्यम् सत्यम्
- (B) असत्यम् असत्यम् सत्यम् असत्यम्
- (C) सत्यम् असत्यम् सत्यम् असत्यम्
- (D) सत्यम् सत्यम् असत्यम् सत्यम्

96. अधस्तनयोः समीचीनं युग्मपर्यायं विचिनुत :

(a) साहित्यदर्पणे	(p) उल्लासाः
(b) काव्यप्रकाशे	(q) लंबकाः
(c) महाकाव्येषु	(r) परिच्छेदाः
(d) कथासरित्सागरे	(s) सर्गाः
- (A) as br cq dp
 - (B) ap bq cr ds
 - (C) ar bp cs dq
 - (D) aq bs cp dr

97. वैरसेनिचरितं नाम्ना किं प्रसिद्धम् ?

- (A) रघुवंशम्
- (B) कुमारसंभवम्
- (C) नैषधीयचरितम्
- (D) सौन्दरनन्दम्

98. कनिष्कराज्यवर्षे कः भिक्षुः सारनाथाय बुद्धमूर्तिम् अयच्छत् ?

- (A) बलः
- (B) बुद्धघोषः
- (C) अश्वघोषः
- (D) बुद्धदासः

99. खारवेल्लेन कः पराजितः ?

- (A) चन्द्रगुप्तः
- (B) सातकर्णी
- (C) पुलुमावी
- (D) यज्ञश्रीः

100. अशोकेन राज्ञा धर्मार्थं निर्मितं नूतनं पदं किम् ?

- (A) पटिवेदकपदम्
- (B) धर्ममहामात्रपदम्
- (C) स्त्र्यध्यक्षमहामात्रपदम्
- (D) ब्रजभूमिकपदम्

SEP - 04221/II—A

ROUGH WORK